

Ο κύριος ██████████ αναφέρει επίσης ότι δεν ενημερώθηκε από την υπηρεσία του ή τον ΕΦΚΑ ότι εάν συνέχιζε να εργάζεται μετά τη συνταξιοδότησή του θα ελάμβανε όχι μόνο μειωμένη σύνταξη αλλά και χαμηλό μισθό. Αντίθετα, θεωρούσε ότι ο οργανισμός, με τον οποίο δεν διακόπηκε καθόλου η εργασιακή σχέση του, βασίζεται στην πολυετή εμπειρία του, την οποία θα πρέπει να αμείβει ανάλογα, ενώ σε αντίθετη περίπτωση υπάρχει διάκριση αμοιβής για την ίδια εργασία των υπολοίπων, μη συνταξιούχων, συναδέλφων του.

Η Αρχή ενημέρωσε τον ενδιαφερόμενο ότι, στην περίπτωση του, ο Δημόσιος Οργανισμός ακολουθεί την κείμενη νομοθεσία και τις σχετικές ερμηνείες-οδηγίες των αρμοδίων φορέων.

1. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

-Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 4354/2015,

«Χρόνος και τρόπος μισθολογικής εξέλιξης»

(...) 2. Για τη μισθολογική εξέλιξη των υπαλλήλων από το κατώτερο μισθολογικά κλιμάκιο στο αμέσως ανώτερο, απαιτείται να έχει συμπληρωθεί ο καθορισμένος χρόνος υπηρεσίας στο κατώτερο μισθολογικά κλιμάκιο.

(...) Απαραίτητη προϋπόθεση για την αναγνώριση των ανωτέρω προϋπηρεσιών, είναι να μην έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί για τη χορήγηση καμίας άλλης οικονομικής παροχής ή αναγνώρισης συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

-Σύμφωνα με την υπ. αρ. 2/31029/6-5-2016 εγκύκλιο της Διεύθυνσης Εισοδηματικής Πολιτικής της Γενικής Δ/σης Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών,

«Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου καθορίζεται ο χρόνος και ο τρόπος της μισθολογικής εξέλιξης των υπαλλήλων. Ειδικότερα με την παρ. 1. προβλέπεται ότι για τη μισθολογική εξέλιξη των υπαλλήλων όλων των κατηγοριών, από κατώτερο σε ανώτερο μισθολογικό κλιμάκιο, απαιτείται υπηρεσία ως εξής: (...) Απαραίτητη προϋπόθεση για την αναγνώριση των ανωτέρω προϋπηρεσιών, είναι να μην έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί για τη χορήγηση καμίας άλλης οικονομικής παροχής (καταβολή αποζημίωσης) ή αναγνώρισης συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

-Σύμφωνα με το έγγραφο 35791/9-6-2023 της Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου «Πολυθεσία, Αποδοχές»,

«Όσον αφορά τις αποδοχές υπαλλήλων που έχουν συνταξιοδοτηθεί από τον φορέα που απασχολούνταν και συνεχίζουν να εργάζονται στον ίδιο φορέα με το ίδιο καθεστώς, θα

πρέπει να μετατραπούν οι όροι και οι προϋποθέσεις απασχόλησής τους. Ο χρόνος που έχει ήδη ληφθεί υπόψη για συνταξιοδότηση δεν θα συνεχίσει να λαμβάνεται υπόψη για την χορήγηση Μ.Κ. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αναγνώριση της ανωτέρω προϋπηρεσίας, είναι να μην έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί για τη χορήγηση καμίας άλλης οικονομικής παροχής ή αναγνώρισης συνταξιοδοτικού δικαιώματος. (παρ. 4β, άρθ. 11, ν. 4354/2015). Επομένως οι αποδοχές που δικαιούνται να λάβουν μετά την συνταξιοδότηση τους, είναι αυτές του εισαγωγικού Μ.Κ. της κατηγορίας που ανήκουν, χωρίς προσωπική διαφορά, (σχετικά έγγραφα της Διεύθυνσης Εισοδηματικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών με αριθμό πρωτ. 2/95522/ΔΕΠ/16-09-2021, 2/123/ΔΕΠ/03-01-2023 και, 2/186264/ΔΕΠ/22-06-2022).

Τα παραπάνω αναφέρονται επίσης και στην εγκύκλιο της Διεύθυνσης Εισοδηματικής Πολιτικής του Γ.Λ.Κ., για την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄ του ν. 4354/2015 (176 Α΄) (αριθμ. πρωτ. 2/31029/ΔΕΠ/6-5-2016)».

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, εάν απονεμηθεί κύρια σύνταξη σε εργαζόμενο του δημόσιου τομέα που επιθυμεί να συνεχίσει να απασχολείται σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και μετά τη συνταξιοδότησή του, αυτός πρέπει να τοποθετηθεί στο μισθολογικό κλιμάκιο νεοδιοριζόμενου υπαλλήλου. Συγχρόνως, εφόσον η σχετική κατάσταση δεν έγινε από την ημερομηνία συνταξιοδότησης, επειδή τα αρμόδια τμήματα των φορέων δεν γνώριζαν ή δεν εφάρμοσαν τις αλλαγές στο ενιαίο μισθολόγιο όπως αυτές επιβλήθηκαν το έτος 2015, πρέπει να ζητηθεί η επιστροφή αναδρομικών ποσών που αντιστοιχούν σε μισθούς υψηλότερους από αυτούς που «δικαιούνταν».

2. ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

-Σύμφωνα με την υπ. αρ. απόφαση 1089/2023 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, το οποίο έκανε δεκτή αίτηση ασφαλιστικών μέτρων εργαζόμενων Δ.Ε.Υ.Α,

«Η απασχόληση ενός εργαζομένου που έχει περιέλθει σε καθεστώς συνταξιοδότησης αυτοδικαίως σημαίνει την αξιοποίηση ενός εργαζομένου με σημαντική εργασιακή εμπειρία, ενός τυπικού προσόντος που συγκαταλέγεται στα εργασιακά εφόδια μείζονος σημασίας.

Η δυνατότητα πρόσληψης και απασχόλησης τέτοιας κατηγορίας εργαζομένων, αντί εργαζομένων χωρίς αντίστοιχη προϋπηρεσία, με το ίδιο μισθολογικό καθεστώς – δυνατότητα που κατ' ουσία παρέχεται με τη διάταξη του άρθρου 11 παρ. β΄ ν. 4354/2015 – είναι σαφώς προς όφελος της κάθε είδους υπηρεσίας και επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων αυτών του δημοσίου τομέα.

Η εγκαθίδρυση, ωστόσο, τέτοιας επιλογής νομοθετικώς, εγείρει ζητήματα συνταγματικότητας, υπό το πρίσμα των διατάξεων των άρθρων 4, 5 και 22 του Συντάγματος,

ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η κατηγορία αυτή των εργαζομένων λαμβάνει και αποδοχές λόγω προγενέστερης συνταξιοδότησής τους.

Και αυτό διότι αφενός οι συντάξιμες αποδοχές ενός τέτοιου εργαζόμενου υφίστανται ορισμένη μείωση εκ μόνου του λόγου της παράλληλης απασχόλησης, αφετέρου οι εργαζόμενοι αυτοί παρέχουν εκ νέου υπηρεσίες, για τις οποίες θα πρέπει να αμείβονται αναλόγως, και σε κάθε περίπτωση ευλόγως, των παρεχόμενων από αυτούς υπηρεσιών σε συνάρτηση με τα εργασιακά τους προσόντα.

Η απασχόλησή τους στον ίδιο φορέα, υπό τις ίδιες συνθήκες, με τη μέγιστη εργασιακή εμπειρία (προϋπηρεσία που παρέιχε συνταξιοδοτικό δικαίωμα) έναντι αποδοχών πρωτο-προσλαμβανόμενου/πρωτο-διοριζόμενου εργαζόμενου, δεν συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, παρά την αναγνώριση παράλληλου δικαιώματος λήψης συντάξιμων αποδοχών».

Με την ίδια απόφαση αναγνωρίζεται ότι υφίσταται και προσβολή της προσωπικότητάς του, καθώς επέρχεται βλαπτική μεταβολή με επακόλουθο την ανατροπή του οικονομικού προγραμματισμού του εργαζόμενου.

-Σύμφωνα με την υπ. αρ. 8/2024 Απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου, η οποία έκανε δεκτή την αγωγή συνταξιούχων - εργαζομένων στην Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Μείζονος Περιοχής Βόλου,

«Από τη γραμματική ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης σαφώς προκύπτει ότι όταν η προϋπηρεσία χρησιμοποιηθεί για την αναγνώριση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, αυτή μηδενίζεται και η μισθολογική εξέλιξη των υπαλλήλων δεν μπορεί να έχει ως βάση την μέχρι τότε διανυθείσα προϋπηρεσία, στην περίπτωση που ο υπάλληλος έχει ήδη καταστεί συνταξιούχος και μάλιστα λαμβάνει έστω και ποσοστό της συντάξεώς του. Εντούτοις, ο υπάλληλος που συνταξιοδοτείται και εξακολουθεί να εργάζεται στην ίδια θέση που κατείχε, πριν τη συνταξιοδότηση του, χωρίς να καταγγελθεί η σύμβαση εργασίας του από τον εργοδότη δε μεταπίπτει αυτοδικαίως στον μισθό του πρωτοδιοριζόμενου υπαλλήλου, αφού στο νόμο δε προβλέπεται αντίστροφη μισθολογική εξέλιξη, ήτοι μετάβαση από ανώτερο σε κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο, ανεξαρτήτως του ότι δε μπορεί να αξιοποιήσει την προηγούμενη προϋπηρεσία του, την οποία χρησιμοποίησε για την αναγνώριση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, για την περαιτέρω μισθολογική του εξέλιξη σε τυχόν επόμενο μισθολογικό κλιμάκιο. Διαφορετική προσέγγιση και ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων θα είχε ως αποτέλεσμα ο μισθωτός, ο οποίος συνταξιοδοτείται αλλά συνεχίζει να εργάζεται στον ίδιο εργοδότη, να στερείται νόμιμες απολαβές, τις οποίες είχε ήδη κατοχυρώσει πριν τη συνταξιοδότηση του, για την παροχή, και μετά την απονομή σύνταξης, ίσης ποσότητας και ίδιας ποιότητας εργασία και οι οποίες (απολαβές) είχαν ήδη υπολογιστεί (αναγνωριστεί) με

βάση την εργασιακή του εμπειρία (προϋπηρεσία) και άρα την αποδοτικότητα του, ήτοι στοιχεία τα οποία είχαν αναγνωριστεί πριν την αναγνώριση του δικαιώματος απονομής σύνταξης και τα οποία δεν μεταβάλλονται από το γεγονός και μόνο της αναγνώρισης του δικαιώματος αυτού. Με διαφορετική διατύπωση, κατά την ερμηνεία που το Δικαστήριο τούτο προκρίνει ως ορθότερη, η μη αξιοποίηση του χρόνου προϋπηρεσίας, που λήφθηκε υπόψη για την αναγνώριση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, αφορά μόνο την περαιτέρω μισθολογική εξέλιξη του μισθωτού, μετά την απονομή σύνταξης, στο ίδιο ή σε διαφορετικό εργοδότη και δεν επηρεάζει τις ήδη κατοχυρωμένες πριν τη συνταξιοδότηση μισθολογικές απολαβές, εφόσον ο μισθωτός εξακολουθεί να παρέχει την εργασία του στον ίδιο εργοδότη και στα πλαίσια της ίδιας εργασιακής σχέσης και μετά τη συνταξιοδότηση του, αφού στην τελευταία περίπτωση δεν τίθεται ζήτημα εκ νέου αναγνώρισης της προϋπηρεσίας του. Τούτο δε συνάγεται ευθέως και από την ίδια τη διατύπωση του άρθρου 11 του ν. 4354/2015, όπου γίνεται αποκλειστικά λόγος για μισθολογική εξέλιξη των υπαλλήλων από κατώτερο σε ανώτερο μισθολογικά κλιμάκιο και όχι το αντίστροφο, ήτοι για μετάπτωση του υπαλλήλου, από ανώτερο σε κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο».

Από την ανωτέρω Νομολογία συνάγεται ότι

-ο υπάλληλος που συνταξιοδοτείται και εξακολουθεί να εργάζεται στην ίδια θέση που κατείχε, πριν τη συνταξιοδότηση του, χωρίς να καταγγελθεί η σύμβαση εργασίας του από τον εργοδότη δεν μεταπίπτει αυτοδικαίως στον μισθό του πρωτοδιοριζόμενου υπαλλήλου, αφού στον νόμο δεν προβλέπεται αντίστροφη μισθολογική εξέλιξη, ήτοι μετάβαση από ανώτερο σε κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο. Την προηγούμενη προϋπηρεσία του, την οποία χρησιμοποίησε για την αναγνώριση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, θα είναι λογικό να μην μπορεί να αξιοποιήσει για την περαιτέρω μισθολογική του εξέλιξη σε τυχόν επόμενο μισθολογικό κλιμάκιο. Πάντως και στο άρθρο 11 του ν. 4354/2015, γίνεται αποκλειστικά λόγος για μισθολογική εξέλιξη των υπαλλήλων από κατώτερο σε ανώτερο μισθολογικά κλιμάκιο και όχι το αντίστροφο, ήτοι για μετάπτωση του υπαλλήλου, από ανώτερο σε κατώτερο μισθολογικό κλιμάκιο.

- δεν είναι θεμιτή η αναζήτηση των αποδοχών που είναι ανώτερες εκείνων που αντιστοιχούν στο εισαγωγικό μισθολογικό κλιμάκιο, από τους εργαζόμενους συνταξιούχους των δημοσίων επιχειρήσεων.

3. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ -ΠΡΟΤΑΣΗ

Θεωρείται δεδομένο ότι ένας συνταξιούχος με μειωμένη σύνταξη που αποφασίζει να συνεχίσει να εργάζεται, λόγω χαμηλού συντάξιμου ποσού, προσωπικών αναγκών, θεμάτων υγείας, οικονομικών εκκρεμοτήτων, οικογενειακών υποχρεώσεων, αποβλέπει αν μη τι άλλο

σε συνολικές αποδοχές υψηλότερες από εκείνες της σύνταξής του. Δηλαδή σε αποδοχές (σύνταξη συν μισθός από συνεχιζόμενη εργασία) μεγαλύτερες απ' ό,τι θα ελάμβανε εάν απλώς παρέμενε συνταξιούχος και λαμβάνοντας το πλήρες ποσό της σύνταξής του.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, συντασσόμενος πλήρως με το εμπειριστατωμένο και σαφές σκεπτικό των ανωτέρω δικαστικών αποφάσεων, το οποίο δεν χρήζει περαιτέρω ανάλυσης, θεωρεί ότι ο υπάλληλος που συνταξιοδοτείται και εξακολουθεί να εργάζεται στην ίδια θέση που κατείχε, πριν τη συνταξιοδότηση του, χωρίς να καταγγελθεί η σύμβαση εργασίας του από τον εργοδότη δεν είναι θεμιτό να μεταπέσει στον μισθό του πρωτοδιοριζόμενου υπαλλήλου. Αυτό οδηγεί και στην μη αναγκαιότητα αναζήτησης των ήδη καταβληθέντων ποσών.

Σύμφωνα, επίσης, με τα στοιχεία της αναφοράς του ██████████, δεν υπήρξε σχετική ενημέρωση κατάταξης στο πρώτο μισθολογικό κλιμάκιο από τον αρμόδιο Οργανισμό, ούτε από τον ΕΦΚΑ, στον οποίον δήλωσε την απασχόλησή του και καταβάλλει το μη ανταποδοτικό ποσό του 10% επί των αποδοχών του.

Η υποχρέωση ενημέρωσης της διοίκησης έναντι των ασφαλισμένων της επισημαίνεται από σειρά αποφάσεων των ελληνικών δικαστηρίων. Η νομολογία του ΣΤΕ επικαλείται τις συνταγματικές αρχές της χρηστής διοίκησης, του κράτους δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη στη διοίκηση, προκειμένου να τεκμηριώσει ότι δεν επιτρέπεται απώλεια κοινωνικοασφαλιστικών δικαιωμάτων λόγω άγνοιας δικαίου, λόγω εσφαλμένης ή ελλιπούς ενημέρωσης και ότι κατά συνέπεια τα όργανα των ασφαλιστικών οργανισμών είναι υποχρεωμένα να ενημερώνουν ορθά τους ασφαλισμένους για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Είναι άλλωστε γενικώς παραδεκτό ότι για τη θεσμοθέτηση και την εφαρμογή της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, βασικός γνώμονας των ενεργειών της Διοίκησης θα πρέπει να είναι η αρχή της χρηστής διοίκησης και η συναφής αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, βάσει των οποίων ο πολίτης θα πρέπει να έχει την πεποίθηση ότι ορισμένη νομική κατάσταση ή συμπεριφορά της διοίκησης τον προστατεύει, ώστε να μην βλάπτονται και να μην τίθενται σε κίνδυνο τα συμφέροντά του. Οι αρχές αυτές πρέπει να τηρούνται με ιδιαίτερη αυστηρότητα, όταν πρόκειται για διατάξεις που μπορούν να έχουν σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στους ενδιαφερόμενους και απώλεια απόλαυσης εργασιακού ή/και συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Επίσης, με δεδομένη την υπάρχουσα Νομολογία, θεωρούμε ότι είναι θεμιτή η μη αναγκαιότητα εξάντλησης των διοικητικών μέσων θεραπείας καθώς και η μη προσφυγή όλων των ενδιαφερόμενων για το συγκεκριμένο θέμα, στα αρμόδια δικαστήρια, αφού η

δικαστική συνδρομή, παρότι είναι εξαιρετικά σημαντική, πολλές φορές είναι χρονοβόρα και δαπανηρή για τον πολίτη. Αντίθετα, στις περιπτώσεις που διαφορές πολιτών με τη διοίκηση επιλύονται εξωδικαστικά, αποφεύγεται η ταλαιπωρία και το κόστος της προσφυγής σε αλληπάλληλα ένδικα βοηθήματα προστασίας και η διοίκηση ενσωματώνει σταδιακά στη λειτουργία της αρχές και μεθόδους ερμηνείας που της επιτρέπουν να προσεγγίζει ολοκληρωμένα, δίκαια και εξατομικευμένα την κοινωνική πραγματικότητα, την οποία υπηρετεί.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, παρακαλούμε για την εξεύρεση διοικητικής επίλυσης,
- είτε με την ανάληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας,
- είτε με παροχή σχετικής εντολής, εγκυκλίου ή και οδηγιών προς τους αρμόδιους φορείς και τις υπηρεσίες των Δημοσίων Οργανισμών.

Παρακαλούμε επίσης για την ενημέρωση της Αρχής σχετικά με το χρονοδιάγραμμα διευθέτησης του θέματος.

Με την πεποίθηση ότι θα έχουμε σύντομα απάντηση εκ μέρους σας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία.

Με εκτίμηση

Βέρα Θεοφυλάκτου
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση:

